

**ΟΔΗΓΟΣ ΥΦΟΥΣ
ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Θεσσαλονίκη 2005

α' έκδοση

Πτυχιακή/Μεταπτυχιακή εργασία (Π/ΜΕ) – Διδακτορική διατριβή (ΔΔ)

Οδηγός Διαμόρφωσης – Γενικές οδηγίες

▪ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ - ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΩΣΗ

Η εργασία θα πρέπει να είναι δακτυλογραφημένη σε χαρτί A4, μόνο στη μία πλευρά του κάθε φύλλου. Η ελάχιστη διαστημάτωση (line-spacing) που μπορείτε να εφαρμόσετε είναι 1.5 διάστημα. Μονό διάστημα μπορεί να χρησιμοποιηθεί στις υποσημειώσεις, τα παραθέματα, τους πίνακες, τη βιβλιογραφία, και στην περίληψη της εργασίας (abstract).

Σε όλο το κείμενο θα πρέπει να εφαρμόζονται τα ακόλουθα περιθώρια:

Αριστερά (ράχη): 35mm

Δεξιά (εξωτερικό περιθώριο): 30mm

Επάνω (κεφαλή): 30mm

Κάτω (πόδι): 30mm

Όλες οι πληροφορίες (τίτλοι, υποσημειώσεις, εικόνες), εκτός των σελιδάρθμων, τοποθετούνται μέσα στην περιοχή του κειμένου.

▪ ΣΕΛΙΔΑΡΙΘΜΗΣΗ

Ολόκληρη η Εργασία πρέπει να έχει συνεχόμενη και ενιαία αρίθμηση σελίδων. Η σελίδα τίτλου εκλαμβάνεται ως η σελίδα 1. Ακολουθεί διαδοχική αρίθμηση, που περιλαμβάνει όλες τις σελίδες του κειμένου: λευκές, σελίδες με φωτογραφίες, πίνακες, χάρτες, εκτυπώσεις λογισμικού. Οι σελιδαριθμοί τοποθετούνται στο κέντρο του κάτω περιθωρίου (πόδι), απέχοντας τουλάχιστον 10mm από την άκρη του χαρτιού.

▪ ΣΕΛΙΔΑ ΤΙΤΛΟΥ

Οι παρακάτω πληροφορίες θα πρέπει να περιέχονται στη σελίδα τίτλου:

Τίτλος εργασίας

Όνομα συγγραφέα

Τμήμα στο οποίο υποβάλλεται η εργασία

Ημερομηνία υποβολής της εργασίας

Όνομα επιβλέποντος καθηγητή

Ονόματα εξεταστών

(επισυνάπτεται δείγμα σελίδας τίτλου)

▪ ΕΙΔΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΕΙΡΑΣ – ΜΕΓΕΘΟΣ

Το ελάχιστο μέγεθος γραμματοσειράς για το κυρίως κείμενο θα πρέπει να είναι 11pt, για τις υποσημειώσεις 9 pt και για τους πίνακες 10pt. Η οδηγία αυτή ισχύει για γραμματοσειρές με μέγεθος οφθαλμού αντίστοιχο των Times New Roman. Στα ισοπαχή, χωρίς ακρέμονες γράμματα (sans serif), όπως τα Arial για παράδειγμα, ή σε serif με μεγάλο οφθαλμό, ελαττώστε κατά 1pt.

▪ ΔΟΜΗ – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ξεκινήστε κάθε κεφάλαιο σε καινούρια σελίδα. Οι τίτλοι των κεφαλαίων θα πρέπει να είναι ομοιόμορφοι. Χρησιμοποιήστε υπότιτλους, όπου χρειάζεται, ομοιόμορφα. Δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να εμφανίζονται μόνοι τους στο τέλος της σελίδας.

Η βασική δομή της εργασίας θα πρέπει είναι η εξής:

Σελίδα τίτλου*

Σελίδα copyright*

Περίληψη εργασίας*

Περίληψη στα αγγλικά (abstract)*

Πίνακας περιεχομένων*

Κατάλογος πινάκων (περιλαμβάνει τους τίτλους των πινάκων και τη σελίδα στην οποία βρίσκονται)

Κατάλογος σχημάτων (περιλαμβάνει τις λεζάντες των εικόνων και τη σελίδα στην οποία βρίσκονται)

Κατάλογος Συντμήσεων που πιθανόν χρησιμοποιούνται

Κατάλογος Συμβόλων που πιθανόν χρησιμοποιούνται

Κυρίως κείμενο*

Βιβλιογραφικές αναφορές*

Παραρτήματα

Οι αστερίσκοι υποδεικνύουν τα μέρη τα οποία πρέπει οπωσδήποτε να περιέχονται στην εργασία σας.

• ΣΕΛΙΔΑ COPYRIGHT

Θα πρέπει να εμφανίζονται τα παρακάτω στοιχεία:

(1) Η λέξη Copyright και το σύμβολο © (στον επεξεργαστή κειμένου Word το σύμβολο βρίσκεται πηγαίνοντας στο μενού «Εισαγωγή [Insert]» → «Σύμβολο» [Symbol]).

(2) Το όνομα του συγγραφέα (φοιτητή/τριας)

(3) Το έτος έκδοσης

(4) Οι λέξεις «Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.»

(5) Το κείμενο: Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα XXXXXXXX XXXXXXXX του Πανεπιστημίου Μακεδονίας δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Παράδειγμα

Copyright © Όνομα του συγγραφέα, έτος
Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

- ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ABSTRACT)

Δεν θα πρέπει να ξεπερνά σε μέγεθος τις 350 λέξεις.

- ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τοποθετούνται στο τέλος κάθε σελίδας. Η παραπομπή από το κείμενο στη σημείωση γίνεται με αριθμούς, είτε με τη μορφή εκθέτη ⁴² είτε μέσα σε παρένθεση **(42)**. Η αρίθμηση των σημειώσεων να είναι συνεχής ανά κεφάλαιο.

Συχνά στις υποσημειώσεις χρησιμοποιούνται οι παρακάτω συντομογραφίες: «**ό.π.**» (=όπου ή όπως παραπάνω) ή «**op.cit**» (=opera citato) ακολουθούμενη από τον αριθμό της σελίδας ή των σελίδων. Αν η επόμενη παραπομπή γίνεται στο ίδιο έργο σημειώνουμε «**ibid**» ή «**ibidem**» ή «**στο ίδιο**». Για να παραπέμψουμε στην ίδια ενότητα ή στο ίδιο τμήμα έργου χρησιμοποιούμε το «**loc.cit.**» (=loco citato). Όταν ο συγγραφέας πραγματεύεται την ίδια ιδέα σε όλο το έργο και όχι σε συγκεκριμένη σελίδα, παραπέμψουμε με «**passim**» (=εδώ και εκεί, πολλαχού).

Άλλες συντομογραφίες είναι:

«**βλ.**» (=βλέπε)

«**επιμ.**» (=επιμέλεια)

«**πρβλ.**» (=παραβάλε, δες επίσης)

«**sic**» (=έτσι [στο πρωτότυπο])

«**σ.**», «**σσ.**», «**σελ.**» (=σελίδα/ες)

«**χ.χ.**» (=χωρίς χρονολογία), «**χ.τ.**» (=χωρίς τόπο έκδοσης)

- ΠΙΝΑΚΕΣ

Ο κάθε πίνακας αποτελείται από τα παρακάτω μέρη:

- ✓ τον τίτλο
- ✓ το κυρίως σώμα:
- ✓ τις υποσημειώσεις:
- ✓ την πηγή (source):
- ✓ τίτλος στήλης:

✓ τίτλος γραμμής

Κάθε πίνακας πρέπει να συνοδεύετε από τον τίτλο του και την αρίθμηση 1.1, 1.2 κλπ., όπου ο πρώτος αριθμός δηλώνει τον αριθμό του κεφαλαίου.

Οι πληροφορίες στα κελιά να ευθυγραμμίζονται αριστερά. Στους αριθμούς ευθυγραμμίζουμε τις δεκάδες, εκατοντάδες κ.ο.κ.

Κάθε συντομογραφία ή σύμβολο που χρησιμοποιείτε στον πίνακα πρέπει να επεξηγείτε σε υποσημείωση. Χρησιμοποιήστε πεζά πλάγια γράμματα σε μορφή εκθέτη, π.χ. a, β, γ για να επισημάνετε τις παραπομπές σε υποσημειώσεις. Τοποθετήστε τις υποσημειώσεις αμέσως μετά την τελευταία οριζόντια γραμμή. Όπου είναι απαραίτητο αναφέρετε την πηγή των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Ελέγξτε ότι για κάθε πίνακα υπάρχει η αντίστοιχη αναφορά μέσα στο κείμενο.

• ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑ & ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ

Όλες οι μεταβλητές γράφονται με πλάγια γράμματα.

Οι εξισώσεις θα πρέπει γράφονται ομοιόμορφα είτε με στίξη είτε χωρίς στίξη.

✓ Εξίσωση σε μία σειρά, στοιχίζετε στο κέντρο.

$$uni_pred_{ap,aj} = w_1 * pred_{2,aj} + w_2 * pred_{n,aj}$$

✓ Σχέσεις που καταλαμβάνουν περισσότερες από μία σειρά, στοιχίζονται αριστερά.

$$\begin{aligned} & (4n/3n+1)^n + (5m/4m+2)^m \\ & (3by^3z-4m)/(4by^4z-3m) \end{aligned}$$

✓ Σε ακολουθία εξισώσεων όπου το αριστερό μέρος παραμένει αμετάβλητο, ευθυγραμμίζετε κάθε σειρά στο «=».

$$\begin{aligned} 2_{u_0v_0} &= u_0^2 + v_0^2 - (u_0 - v_0)^2 \\ &= k - (u_0 - v_0)^2 \end{aligned}$$

✓ Σε συνεχόμενες σχέσεις στις οποίες το αριστερό μέρος είναι πιο μακρύ, στοιχίζετε το «=» με τον πρώτο τελεστή της πρώτης σειράς.

$$\begin{aligned} & [(a_1 + ia_2) + (a_{11}s_1 + a_{21}s_2)] / [(b_1 + ib_2) + (b_{11}s_1 + b_{21}s_2)] \\ & = f(x)g(y) + 5 \end{aligned}$$

✓ Σε συνεχόμενες σχέσεις στις οποίες το δεξί μέρος είναι πιο μακρύ, στοιχίζετε τον πρώτο τελεστή της δεύτερης σειράς με τον πρώτο προς τα δεξιά του «=» όρο.

$$f(x) = 2k(a^2 + 5b_1)(3c - b^2c) + 4ac \left[a_1b_1 + (4 - b^2)^2 (ab + 4ck + b_2c) \right]$$

✓ Στην περίπτωση που πρέπει να χωριστεί εντός αγκύλης εξίσωση/σχέση, στοιχίζετε τον πρώτο τελεστή της δεύτερης σειράς με το πρώτο εντός της αγκύλης σύμβολο.

$$f(x)g(x) = \sin ab[R(2k \cos b) - 2R_0(2k \cos b) + R_1(b \sin ab) + \cos b]$$

Για την αρίθμηση των εξισώσεων τοποθετείτε τον αριθμό στα δεξιά. Η αρίθμηση γίνεται με αραβικούς αριθμούς μέσα σε παρένθεση, π.χ. (1), (2), (3), κλπ. Αριθμείτε μόνο τις αναγκαίες σχέσεις και μόνο αυτές που βρίσκονται εκτός τρέχοντος κειμένου.

Για την απεικόνιση κλασμάτων χρησιμοποιείτε τους παρακάτω τρόπους:

μέσα στο τρέχον κείμενο: $(x + y) / z$

εκτός του τρέχοντος κειμένου: $\frac{(x + y)}{z}$

Για τη συγγραφή των συμβόλων μέσα στο κείμενο χρησιμοποιείτε το ίδιο εργαλείο με το οποίο γράφετε τις εξισώσεις (MathType, EquationEditor).

• ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Υπάρχουν πολλά συστήματα σύνταξης βιβλιογραφικών αναφορών (π.χ. Harvard, APA, Vancouver, IEEE κ.ά.). Μπορείτε να συμβουλευτείτε τον καθηγητή σας για το καταλληλότερο. Ανεξάρτητα από ποιο σύστημα θα επιλέξετε να υιοθετείστε, αυτό που προέχει είναι να δίνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες με τον ίδιο τρόπο σε όλο το κείμενο (εσωτερική συνοχή).

Ακολουθεί προτεινόμενο σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών, του οποίου η εφαρμογή είναι προαιρετική.

✓ Βιβλίο με έναν συγγραφέα

Τσοτάκου Α. (1988) *Εικονογραφημένο λεξικό της ελληνικής μυθολογίας*, Αθήνα, Εκδόσεις Γνώση, σ. 4-10.

Johnson, T.H. (1985) *Dictionary of the Middle Ages*, New York, Scribner, σ. 21-23.

✓ Βιβλίο με πολλούς συγγραφείς

Θεοδωρόπουλος Π. & Αβραμίδης Π. (1987) *Πρότυπα αξιών στην ελληνική οικογένεια*, Αθήνα, Βιβλιόφιλος, σ. 20-34.

Chadwick H., Munro J., Kershaw N. (1986) *The growth of literature*, Cambridge, Cambridge University Press, σ. 34-98.

✓ Άρθρο

Hillyer, R. (1990) "Approximate analysis of general queuing networks by decomposition", *IEEE Transactions on Communications*, 27(1), 113-126.

✓ Άρθρο σε ηλεκτρονικό περιοδικό στο διαδίκτυο

Jeffries, P. (1998, April) If you don't have a job by graduation, *Black Collegian Online*, Ανάκτηση 25/2/1999 από <http://www.black-collegian.com/Apr98/Contents4.html>

✓ Άρθρο σε ηλεκτρονική τράπεζα περιοδικών

Henry, S.E. (1999) "Ethnic identity, nationalism and international stratification", *Journal of Black Studies*, 29(3). Ανάκτηση 25/2/1999 από EBSCOhost online database (MasterFILE, 1413397)

✓ Κείμενο σε δικτυακό τόπο

Jeffries, P. (1998) *Salute to pioneering cartoonists of color*, Ανάκτηση 25/2/1999 από <http://www.CLStoons.com/paoc/paocopen.htm>

✓ Πτυχιακή/Μεταπτυχιακή εργασία, Διδακτορική διατριβή

Hauptman P. (2000) "An experimental comparison of a structural approach to a foreign language teaching", Unpublished PhD Thesis, University of Leeds, σ. 17.

• ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Υπάρχουν πολλά συστήματα σύνταξης βιβλιογραφικών παραπομπών (π.χ. Harvard, APA, Vancouver, IEEE κ.ά.). Μπορείτε να συμβουλευτείτε τον καθηγητή σας για το καταλληλότερο. Ανεξάρτητα από ποιο σύστημα θα επιλέξετε να υιοθετείστε, αυτό που προέχει είναι να δίνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες με τον ίδιο τρόπο σε όλο το κείμενο.

Προτείνεται το σύστημα **συγγραφέας-χρονολογία**, το οποίο χρησιμοποιείται σε πολλούς επιστημονικούς κλάδους. Οι βιβλιογραφικές παραπομπές αναφέρονται μέσα σε παρένθεση. Περιλαμβάνουν το επώνυμο του συγγραφέα και το έτος δημοσίευσης της εργασίας, π.χ. (Παπαδόπουλος, 1999 ή Marcus, 1998).

- ✓ Όταν οι συγγραφείς είναι δύο, αναφέρονται τα επώνυμα και των δύο με το σύμβολο «&» ανάμεσά τους, π.χ. (Παπαδόπουλος & Χαριτόπουλος, 1998)/(Powell & Marcus, 2000).
- ✓ Όταν οι συγγραφείς είναι περισσότεροι από δύο, αναφέρεται το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα και ακολουθούν οι λέξεις «και συν.» / «et al.», π.χ. (Παπαδόπουλος και συν., 1998)/(Powell et al., 2000).
- ✓ Αν υπάρχουν περισσότερες από μία αναφορές, διαχωρίζονται με κόμμα και παρατίθενται με αλφαβητική σειρά, π.χ. (Παπάζογλου, 2004, Κούμα, 2003, Παπαδόπουλος, 1998).
- ✓ Αν οι αναφορές αφορούν στον ίδιο συγγραφέα προηγείται η πιο σύγχρονη.
- ✓ Όταν η αναφορά γίνεται στη ροή του κειμένου και οι συγγραφείς είναι περισσότεροι από δύο, γράφεται ο πρώτος συγγραφέας και στη συνέχεια «και συν.» / «et al.», ενώ το έτος μπαίνει σε παρένθεση, π.χ. Ο Παπαδόπουλος και συν. (1998) τόνισαν... / Ο Marcus και συν. (2000) τόνισαν...

Για τη σύνταξη του *Οδηγού Ύφους* χρησιμοποιήθηκαν τα παρακάτω βιβλία:

ΕΛΟΤ 560. Τεκμηρίωση – *Βιβλιογραφικές παραπομπές – Περιεχόμενο, μορφή και δομή.*

Ελληνικός Οργανισμός Τυποποιήσεως, 1996

Ευρωπαϊκές Κοινότητες (1997). *Διοργανικό εγχειρίδιο σύνταξης κειμένων, οδηγός του εκδότη.* Βρυξέλλες-Λουξεμβούργο.

Λυμούρης Ν. *Τεχνικές προδιαγραφές επιστημονικών εργασιών.* Έκδοση Κέντρου Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης, Αθήνα 2002.

Μαρωνίτης Δ. Ν. *Εγκόλπιο της ορθής γραφής.* Περιοδικό «Ταχυδρόμος», Αθήνα.

Ομάδα Φιλολόγων. *Οδηγός της Νεοελληνικής Γλώσσας.* Επιστ. επιμέλεια Α. Ιωαννίδου. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, 1999.

Πολίτης Α. *Υποσημειώσεις και παραπομπές.* Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 1998.